स्वातंत्र्याचा अमृत महोत्सव

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ

(पूर्वीचे पुणे विद्यापीठ)

राष्ट्रीय सेवा योजना

गणेशखिंड, पुणे – ४११ ००७

प्रा.डॉ. गणेश भामे
एम्.ए., पीएच्.डी.
संचालक (अतिरिक्त कार्यभार)

कार्यालय क्र. : ०२०-२५६२२६८८/८९
: ०२०-२५६२२६९०/९१
: ०२०-२५६२२६९२
: ०२०-२५६९७३४१

संदर्भ : रासेयो/२०२६—२७/२९१ दि. १३/१०/२०२६

प्रति,
मा.प्राचार्य/संचालक,
रासेयो संलग्नित सर्व महाविद्यालये परिसंस्था,
पुणे, अहिल्यानगर व नाशिक जिल्हा,
सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ.

विषय : 'महाड चवदार तळ्याचा सत्याग्रह शताब्दी वर्ष व महात्मा फुले द्विशताब्दी जयंती वर्ष' निमित्त आयोजित निबंध स्पर्धेमध्ये सहभागी होण्याबाबत...

संदर्भ : मा. व्यवस्थापकीय संचालक, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर समता प्रतिष्ठान, नागपूर यांचे जा. क्र. डॉ.बा.आं.स.प्र.नाग./कार्यक्रम/निंबध स्पर्धेचे/आस्था/४०८/२०२६—२७, दि.०५/१०/२०२६ रोजीचे पत्र

महोदय,

उपरोक्त विषय आणि संदर्भीय पत्रान्वये डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर समता प्रतिष्ठान, नागपूर ही संस्था सामाजिक न्याय विभागाचा सार्वजनिक न्याय विभागाचा सार्वजनिक उपक्रम आहे. मार्च, २०२७ मध्ये महाड चवदार तळ्याच्या सत्याग्रहाला १०० वर्ष पूर्ण होत आहे. तसेच क्रांतीवीर महात्मा ज्योतिबा फुले यांचे द्विशताब्दी जयंती वर्ष साजरे होत आहे. यानिमित्ताने महाराष्ट्र शासनाच्या समाज कल्याण विभागाच्यावतीने 'महाड चवदार तळ्याचा सत्याग्रह शताब्दी वर्ष व महात्मा फुले द्विशताब्दी जयंती वर्षानिमित्त' निबंध स्पर्धाचे आयोजन करण्यात आले आहे.

तरी आपल्या महाविद्यालयातील इच्छुक विद्यार्थ्यांना सदर निबंध स्पर्धेमध्ये सहभागी होण्याबाबत प्रोत्साहीत करावे. या निबंध स्पर्धेमध्ये सहभागी होण्याकरिता डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर समता प्रतिष्ठान विभागाच्या **https://dbaspratishthan.in/** या संकेतस्थळावर दि.३१ ऑक्टोबर २०२६ पर्यंत ऑनलाईन नावनोंदणी करणे अनिवार्य आहे. तसेच आपल्या महाविद्यालयातील मुख्य सूचना फलकावर सदर पत्र प्रदर्शित करून विद्यार्थ्यांच्या निदर्शनास आणून देण्याबाबत संबंधितास सूचित करावे. सदर उपक्रमाचे सविस्तर पत्र आपल्या माहिती व उचित कार्यवाहीकरिता सोबत जोडले आहे. कळावे, ही विनंती.

संचालक(अतिरिक्त कार्यभार)
राष्ट्रीय सेवा योजना

सोबत : मा. व्यवस्थापकीय संचालक, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर समता प्रतिष्ठान, नागपूर यांचे पत्र

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर समता प्रतिष्ठान, नागपूर

(महाराष्ट्र शासनाच्या सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाचा सार्वजनिक उपक्रम)
डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर सामाजिक न्याय भवन, २ रा माळा ए-विंग, शासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेसमोर, दीक्षा भूमी रोड, नागपूर - ४४० ०२२
CIN : U74999MH2017NPL297149

दुरध्वनी क्रं. ०७१२-२९८१९९१ ई-मेल आयडी-mahadessay100@gmail.com

जा. क्र.डॉ.बा.आं.स.प्र.नाग./ कार्यक्रम/ निबंध स्पर्धेचे / आस्था/ 408 /2026-27 दि. 05/ 10 /2026

प्रति,

मा.कुलगुरु,
सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ,
गणेशखिंड रोड, गणेशखिंड,
पुणे, महाराष्ट्र - ४११००७

विषय : महाड चवदार तळ्याचा सत्याग्रह शताब्दी वर्ष व महात्मा फुले द्विशताब्दी जयंती वर्ष निमित्त राज्यातील सर्व विद्यापीठांतर्गत (कृषी, पशु व मत्स्य आणि आरोग्य विद्यापीठ वगळून) महाविद्यालयात निबंध स्पर्धेत मोठ्याप्रमाणात विद्यार्थी सहभागी होणेबाबत ...

संदर्भ :-१. या कार्यालयाचे पत्र क्र. २३२ दिनांक १०/०७/२०२६
२.या कार्यालयाचे पत्र क्र.२९३ दिनांक १९/०८/२०२६
३.या कार्यालयाचे पत्र क्र.३३७ दिनांक ०२/०९/२०२६

महोदय /महोदया,

उपरोक्त विषयाच्या अनुषंगाने आपणास कळविण्यात येते की, संदर्भ क्र.1व 3 अन्वये डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर समता प्रतिष्ठान,नागपूर विभागाच्या वतीने शैक्षणिक वर्ष 2026-27 मध्ये राज्यातील सर्व विद्यापीठांतर्गत (कृषी, पशु व मत्स्य विज्ञान आणि आरोग्य विद्यापीठ वगळून) महाविद्यालयांमधिल विद्यार्थ्यांकरीता **"महाड चवदार तळ्याचा सत्याग्रह शताब्दी वर्ष व महात्मा फुले द्विशताब्दी जयंती वर्षानिमित्त विद्यार्थ्यांची निबंध स्पर्धा "**आयोजित करण्याचे निश्चित करण्यात आले आहे. सदर स्पर्धा पदवी (UG) व पदव्युत्तर (PG) अशा दोन स्वतंत्र गटांमध्ये आयोजित केल्या जाणार आहेत. स्पर्धा यशस्वी होण्याच्या दृष्टिने आपल्या स्तरावरुन विद्यापीठ स्तरीय ' समन्वय अधिकारी (Nodal Officer)' नियुक्त करणे व संदर्भीय पत्रासह पाठविलेल्या सुचनापत्रकानुसार सर्व संबंधित महाविद्यालयातील जास्तीत जास्त विद्यार्थी सहभागी होईल याकरीता व कालबध्द कार्यक्रमानुसार माहे,ऑगस्ट,2026 पर्यंत अधिनस्थ महाविद्यालयांशी समन्वय साधून जास्तीत जास्त विद्यार्थ्यांचा सहभाग व्हावा यासाठी आपल्या विद्यापीठाचे स्तरावर महाविद्यालयांशी संपर्क व समन्वय साधण्यासाठी ' समन्वय अधिकारी (Nodal Officer)' नेमणूक करुन सहकार्य करावे व ऑनलाईल नोंदणी पोर्टल संकेतस्थळ -https://dbaspratishthan.in वर दिनांक 31 ऑक्टोबर,2026 पर्यंत नोंदणी करण्याकरीता विनंती करण्यात आली होती. कृ.मा.प.

Scanned with OKEN Scanner

त्यानुसार आपल्या विद्यापीठाने प्रा.डॉ. गणेश भामे ,संचालक (अतिरिक्त कार्यभार) राष्ट्रीय सेवा योजना,यांना समन्वय अधिकारी म्हणून नियुक्ती केलेली आहे.आपल्या विद्यापीठातर्गत दिनांक 05/10/2026 पर्यंत पदवी (UG) अतर्गत 43 विद्यार्थी व पदव्युत्तर (PG) अतर्गत 3 विद्यार्थ्यांची नोंदणी झालेली आहे. सदर निबंध स्पर्धेत विद्यापीठ स्तरावरील प्रत्येक गटात विद्यापीठातुन किमान 100 किंवा त्यापेक्षा जास्त विद्यार्थी सहभागी होतील त्या विद्यापीठातील स्पर्धक विद्यार्थी निबंध स्पर्धेत सहभागी होण्यास पात्र असल्याचे मान्य करून प्रथम,द्वितीय व तृतीय क्रमांकावरील स्पर्धक पुरस्कारासाठी पात्र असतील व त्यापेक्षा प्रथम क्रमांकावरील स्पर्धक विद्यार्थी गुणवत्तेवर पात्र राहतील व त्यापेक्षा गुणवत्तेवर प्रथम,द्वितीय व तृतीय पुरस्कारासाठी निवड केली जाईल.

आपणास या पत्राद्वारे विनंती करण्यात येते की, जास्तीत जास्त आपल्या अधिनस्थ महाविद्यालयातील विद्यार्थी निबंध स्पर्धेत सहभागी होतील या दृष्टीने प्रयत्न करावे, ही विनंती.

सहपत्र :- सुचनापत्रक

आपला विश्वासू,

(सुरेंद्र पवार)
व्यवस्थापकीय संचालक ,
डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर समता प्रतिष्ठान,
नागपूर

प्रत : माहिती व आवश्यक कार्यवाहीस्तव:-

1. **प्रा.डॉ. गणेश भामे ,संचालक (अतिरिक्त कार्यभार) राष्ट्रीय सेवा योजना तथा समन्वय अधिकारी.**

कृपया आपणास या कार्यक्रमाकरीता नियुक्त करण्यात आले आहेत. करीता आपल्या स्तरावरुन जास्तीत जास्त महाविद्यालयातील विद्यार्थी सहभागी होतील या दृष्टीने प्रयत्न करावे,ही विनंती.

व्यवस्थापकीय संचालक ,
डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर समता प्रतिष्ठान,
नागपूर

Scanned with OKEN Scanner

महाराष्ट्र शासन

समाज कल्याण विभाग

डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर समता प्रतिष्ठान,नागपूर

सुचना पत्रक

निबंध स्पर्धा आयोजन

महाड चवदार तळ्याचा सत्याग्रह शताब्दी व महात्मा फुले जयंती द्विशताब्दी(२०० वर्ष)

निमित्त

राज्यातील सर्व विद्यापीठे व त्यांच्या अंतर्गत महाविद्यालये

(कृषी, पशु व मत्स्य विज्ञान आणि आरोग्य विद्यापीठ वगळून)

शैक्षणिक वर्ष २०२६-२७

विभाग	डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर समता प्रतिष्ठान,नागपूर
कार्यक्रमाचे नाव	निबंध स्पर्धा -२०२६-२७
उद्देश	सामाजिक न्याय, समता व मानवी हक्क या मुल्याच्या महत्वाची महान परंपरेची जाणीव विद्यार्थ्यांमध्ये जागृत करणे
स्तर	पदवी (UG) व पदव्युत्तर (PG) - दोन विभाग
व्याप्ती	महाराष्ट्रातील सर्व शासकीय विद्यापीठे व संलग्न महाविद्यालये (कृषी, पशु व मत्स्य विज्ञान आणि आरोग्य विद्यापीठ वगळून)

Scanned with OKEN Scanner

१. प्रस्तावना व उद्दिष्टे

महाड चवदार तळ्याचा सत्याग्रह (दिनांक २० मार्च १९२७) हा भारतीय सामाजिक क्रांतीच्या इतिहासातील एक ऐतिहासिक व प्रेरणादायी घटना आहे. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या नेतृत्वाखाली झालेल्या या सत्याग्रहाने अस्पृश्यतेविरुद्ध लढ्याला नवीन दिशा दिली. त्याचप्रमाणे महात्मा ज्योतिबा फुले यांची द्विशताब्दी जयंती (२०० वर्ष)सामाजिक परिवर्तनाच्या दृष्टीने अत्यंत महत्त्वाची आहे. या दोन्ही महान व्यक्तिमत्त्वांच्या कार्याचे स्मरण करून विद्यार्थ्यांमध्ये सामाजिक जाणीव निर्माण करण्याच्या उद्देशाने समाज कल्याण विभागामार्फत राज्यभरातील विद्यापीठे व महाविद्यालयांमध्ये निबंध स्पर्धा आयोजित करण्यात येणार आहे.

मुख्य उद्दिष्टे

- महाड चवदार तळ्याच्या सत्याग्रहाचे ऐतिहासिक महत्त्व विद्यार्थ्यांना माहिती होणे.
- महात्मा फुले यांच्या शैक्षणिक व सामाजिक कार्याची प्रेरणा विद्यार्थ्यांमध्ये रुजविणे.
- सामाजिक समता, न्याय आणि बंधुता या मूल्यांचा प्रसार करणे.
- विद्यार्थ्यांच्या लेखन व वक्तृत्व कौशल्याचा विकास घडवणे.
- पदवी व पदव्युत्तर विद्यार्थ्यांमध्ये संशोधनात्मक व विश्लेषणात्मक दृष्टिकोन विकसित करणे.

२. स्पर्धेचे विषय

अ) निबंध स्पर्धा - विषय सूची

पदवी स्तर (UG):

३. महाड चवदार तळ्याचा सत्याग्रह : सामाजिक क्रांतीची नांदी
Mahad Chavdar Talya Satyagraha : The beginning of a social revolution

पदव्युत्तर स्तर (PG):

४. महात्मा फुले यांची विचारधारा आणि समकालीन सामाजिक आव्हाने
Mahatma Phule's ideology and contemporary social challenges

निबंध स्पर्धेसाठी नियम

- निबंध मराठी किंवा इंग्रजी भाषेत लिहिता येईल.
- पदवी गटासाठी: शब्द मर्यादा - किमान २००० ते कमाल २५०० शब्द

Scanned with OKEN Scann

- पदव्युत्तर गटासाठी: शब्द मर्यादा - किमान ३००० ते कमाल ३५०० शब्द
- निबंध हस्तलिखित (A४ कागदावर) किंवा टाईप केलेला ऑनलाईन अपलोड करावा , शक्य नसल्यास पोस्टाने पाठवावा.
- निबंधात संदर्भसूची (Bibliography) असल्यास अतिरिक्त गुणास पात्र ठरेल. (पदव्युत्तर विद्यार्थ्यासाठी)
- साहित्यचोरी (Plagiarism) आढळल्यास स्पर्धकाचे नाव रद्द होईल.
- निबंधावर विद्यार्थ्याचे नाव, महाविद्यालय, विद्यापीठ, विभाग व वर्ग नमूद असावा. याकरिता विद्यार्थ्यांची नोंदणी झाल्यावर छायांकीत प्रती (Print Out) निघेल त्यावर निबंध लिहावा व तेच पाने अपलोड करावे.
- निबंध सुंदर ,सुवाच्च व वाचनिय अक्षरात लिहावा.

३. अटी व शर्ती

अ) पात्रता

- महाराष्ट्रातील मान्यताप्राप्त (कृषी, पशु व मत्स्य विज्ञान आणि आरोग्य विद्यापीठ वगळून) सर्व शासकीय विद्यापीठांतर्गत महाविद्यालयातील नोंदणीकृत विद्यार्थी पात्र असतील.
- पदवी (UG) चे शिक्षण घेणारे विद्यार्थी - पदवी गटात सहभाग घेतील.
- पदव्युत्तर (PG) चे शिक्षण घेणारे विद्यार्थी - पदव्युत्तर गटात सहभाग घेतील.
- एक विद्यार्थी एकाच गटात सहभागी होईल.
- विद्यार्थी स्वत: त्यांच्या पद्धतीने डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर समता प्रतिष्ठान, नागपूर संस्थेच्या संकेतस्थळावर (Website - **https://dbaspratishthan.in**) स्वत:ची नोंदणी करतील. नोंदणी केल्यानंतर त्याला नोंदणी क्रमांक उपलब्ध होईल, त्याचवेळी निबंधलेखनाकरिता पाने उपलब्ध होईल, ती पाने डाऊनलोड करावे त्यावरच नोंदणी क्रमांक नमुद करुन निबंध लेखन करावे व तीच पाने अपलोड करावे.

ब) परीक्षण निकष (Evaluation Criteria)

अ.क्र.	निकष	निबंध (गुण)
१	विषयाची मांडणी व सखोलता	३०
२	भाषिक शैली व सौंदर्य	२०
३	विचारांची मौलिकता व सर्जनशीलता	२०
४	तथ्य, आकडेवारी व संदर्भांचा उपयोग	२०
५	एकत्रित निष्कर्ष	१०
	एकूण गुण	**१००**

Scanned with OKEN Scanner

४. समयबद्ध कार्यक्रम (Time Bound Schedule)

टप्पा	कार्यक्रम	जबाबदारी	कालावधी
१	परिपत्रक जाहीर करणे व विद्यापीठांना पत्र देणे.	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर समता प्रतिष्ठान, नागपूर	माहे जुलै, २०२६
२	उच्च व तंत्र शिक्षण विभागास कळविणे	समाज कल्याण विभाग	माहे जुलै, २०२६
३	विद्यापीठस्तरावर समन्वय अधिकाऱ्याची नेमणूक करणे.	संबंधित विद्यापीठ	माहे जुलै, २०२६
४	महाविद्यालयांना सूचना पत्र देणे	विद्यापीठ समन्वय अधिकारी	माहे ऑगस्ट, २०२६
५	ऑनलाईन नोंदणी पोर्टल सुरू	संकेतस्थळ - https://dbaspratishthan.in	माहे सप्टेंबर ,२०२६ ते ऑक्टोबर,२०२६ पर्यंत
६	विद्यार्थ्यांनी निबंध Upload करणे	महाविद्यालय	नोव्हेंबर, २०२६ पर्यंत
७	तपासणी	समाज कल्याण विभाग	जानेवारी व फेब्रुवारी, २०२७
८	निकाल	समाज कल्याण विभाग	फेब्रुवारी, २०२७
९	पारितोषिक वितरण समारंभ	समाज कल्याण विभाग	मार्च, २०२७

- राज्य स्तरावर UG व PG प्रत्येक गटासाठी स्वतंत्र परीक्षण समिती नेमण्यात येईल. (किमान ३ सदस्य)
- प्रत्येक विद्यापीठातून UG व PG या गटापैकी प्रत्येक गटातुन प्रथम ,द्वितीय व तृतीय पारितोषिक देण्यात येईल.
- डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर समता प्रतिष्ठान,नागपूर या संस्थेच्या नियंत्रणाखाली राज्यस्तरीय परीक्षण समिती (3 सदस्य) गठित केली जाईल.
- अंतिम निकाल व पारितोषिक वितरण राज्यस्तरावरील एका भव्य समारंभात होईल.

Scanned with OKEN Scann

५. कार्यपद्धती

टप्पा १ : विद्यापीठ स्तर

- प्रत्येक महाविद्यालय नोटीस बोर्डवर सुचना प्रदर्शित करुन विद्यार्थ्यांना स्पर्धेची माहिती देणे.
- विद्यापीठाने महाविद्यालयांना स्पर्धेत सहभागी होण्याबाबत पत्र देणे – भाग घेण्याबाबत पाठपुरावा करावा.
- विद्यापीठ समन्वय अधिकारी सर्व महाविद्यालयांशी संपर्क साधुन जास्तीत जास्त विद्यार्थ्यांनी सहभाग दर्शवावा याकरिता प्रयत्न करावे.

६. ऑनलाईन नोंदणी प्रक्रिया

- डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर समता प्रतिष्ठान विभागाच्या https://dbaspratishthan.in या संकेतस्थळावर ऑनलाईन नोंदणी फॉर्म उपलब्ध असेल.
- नोंदणीसाठी आवश्यक माहिती: विद्यार्थ्याचे नाव, महाविद्यालय, विद्यापीठ, विभाग, वर्ष, मोबाईल नंबर, महाविद्यालय ई-मेल, विद्यापीठ नोंदणी क्रमांक (Enrolment Number) नमुद करावा
- नोंदणी यशस्वी झाल्यावर विद्यार्थ्यास युनिक Registration ID प्राप्त होईल. त्याची प्रिट काढावी,त्याप्रिटवर निबंध लेखन करावे व आवश्यकतेनुसार इतर A4 size आकाराचे पान संलग्न करुन निबंध लिहावे
- निबंध ऑनलाईन PDF स्वरूपात अपलोड करावा .(अधिकतम ५ MB) त्यासोबत नोंदणी केलेल्या पानाची प्रत प्रिट काढलेली आहे. त्यापानावर सुरुवात करुन निबंध लेखन करावे व त्यासह अपलोड करावे.
- नोंदणीची अंतिम तारीख: ३१ ऑक्टोबर, २०२६
- निबंध सादर करावयाची तारीख : ०१/१२/२०२६ ते ३१/१२/२०२६

७. पारितोषिक संरचना

विद्यापीठस्तरीय :

स्तर	स्पर्धा	प्रथम	द्वितीय	तृतीय	एकुण
पदवी (UG)	निबंध	रु.१०,०००/-	रु. ७,५००/-	रु. ५,०००/-	रु. २२,५००/-
पदव्युत्तर (PG)	निबंध	रु.१०,०००/-	रु. ७,५००/-	रु. ५,०००/-	रु. २२,५००/-
		रु. २०,०००/-	रु. १५,०००/-	रु.१०,०००/-	रु. ४५,०००/-

* विद्यापीठ स्तरावरील विजेत्यांना पुरस्कारासह विशेष प्रमाणपत्र देण्यात येईल.

Scanned with OKEN Scanner

राज्यस्तरीय :

स्तर	स्पर्धा	प्रथम	द्वितीय	तृतीय	एकुण
पदवी (UG)	निबंध	रु.५०,०००/-	रु. ४०,०००/-	रु. ३०,०००/-	रु. १,२०,०००/-
पदव्युत्तर (PG)	निबंध	रु.५०,०००/-	रु. ४०,०००/-	रु. ३०,०००/-	रु. १,२०,०००/-
		रु. १,००,०००/-	रु. ८०,०००/-	रु. ६०,०००/-	रु. २,४०,०००/-

*. राज्यस्तरीय विजेत्यांना पुरस्कारासह विशेष प्रमाणपत्र देण्यात येईल.

८. विद्यापीठ समन्वय अधिकारी - जबाबदाऱ्या

- प्रत्येक विद्यापीठ एक समन्वय अधिकारी (सहायक कुलसचिव किंवा समकक्ष दर्जाचे अधिकारी) नेमतील.
- समन्वय अधिकाऱ्यांची नावे व संपर्क क्रमांक डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर समता प्रतिष्ठानकडे ७ दिवसांत कळवावेत.
- महाविद्यालयांना सूचना पत्र पाठवणे व पाठपुरावा करणे.

(सुरेंद्र पवार)
व्यवस्थापकीय संचालक ,
डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर समता प्रतिष्ठान,
नागपूर

Scanned with OKEN Scanner